

ในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลนั้น พยาบาลควบคุมการติดเชื้อเป็นหนึ่งในแกนนำที่สำคัญในการผลักดันให้บุคลากรทุกระดับในโรงพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติตามนโยบายของการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล การวิจัยเชิงพรรณานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติบทบาท ปัญหา อุปสรรค และความต้องการสิ่งสนับสนุนของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ของโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเพื่อเข้าสู่กระบวนการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ประชากรที่ศึกษามีจำนวน 23 คน รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือน เมษายน พ.ศ. 2545 โดยใช้แบบสอบถามร่วมกับแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนา และการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลควบคุมการติดเชื้อมีการปฏิบัติบทบาทในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล จำแนกได้เป็น 8 บทบาท ได้แก่ การบริหารจัดการ การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล การสอบสวนการระบาด การให้ความรู้ การดูแลสุขภาพบุคลากร การเป็นที่ปรึกษา การศึกษาวิจัย และการพัฒนาคุณภาพ โดยเมื่อพิจารณาการปฏิบัติแต่ละบทบาทพบว่า พยาบาลควบคุมการติดเชื้อส่วนใหญ่มีการปฏิบัติครอบคลุมทั้ง 8 ด้าน แต่ยังมีบางกิจกรรมที่ไม่ได้ปฏิบัติ ได้แก่ การตรวจสุขภาพบุคลากรประจำปี การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพและความเจ็บป่วย การติดตามประเมินความรู้และการปฏิบัติของบุคลากรในโรงพยาบาลคิดเป็นร้อยละ 100 เท่ากัน และมีกิจกรรมที่ปฏิบัติได้น้อย ได้แก่ การศึกษาวิจัยด้วยตนเอง (ร้อยละ 47.8)

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติบทบาทในงานพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ได้แก่ ไม่มีกรอบอัตรากำลังที่ชัดเจนทำให้ต้องปฏิบัติงานหลายหน้าที่ จำนวนพยาบาลควบคุมการติดเชื้อไม่เพียงพอ บุคลากรไม่ปฏิบัติตามนโยบายการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ การขาดงบประมาณสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ขาดงบประมาณในการให้ภูมิคุ้มกันแก่บุคลากร ขาดข้อมูลข่าวสารและผลงานวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลและ งบประมาณในการศึกษาดูงานมีจำกัด

ความต้องการสิ่งสนับสนุนในการปฏิบัติบทบาทในงานพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ได้แก่ การมีกรอบอัตรากำลังที่ชัดเจน มีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อที่ปฏิบัติงานเต็มเวลา ในจำนวนที่เพียงพอ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงและชัดเจนในการดูแลสุขภาพบุคลากร จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำงานและสนับสนุนงบประมาณในการให้ภูมิคุ้มกันแก่บุคลากร

ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ควรส่งเสริมให้มีกรอบอัตรากำลังของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อที่ปฏิบัติงานเต็มเวลาและ สนับสนุนในเรื่องงบประมาณ ทั้งนี้เพื่อให้พยาบาลควบคุมการติดเชื้อสามารถปฏิบัติบทบาทได้ครอบคลุม อันจะส่งผลให้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

In the process of hospital accreditation , infection control nurses are the key persons to motivate hospital personnel to realize the importance of and follow the infection control policy. This descriptive research aimed to study the practiced roles, problems, obstacles, and needs for support of infection control nurses (ICN) in hospital accreditation. The population were 23 ICNs working in the university hospitals that had already registered for the hospital accreditation process. Data were collected during March to April, 2002 by using questionnaires and semi-structured interview forms. The content validity was examined by five experts. Data were analyzed by using descriptive statistics and content analysis.

The results showed that the roles of infection control nurses in hospital accreditation could be classified into eight roles as follows: management, surveillance, outbreak investigation, education, employee health, consultation, research, and quality improvement. The majority of ICNs practiced all roles. However, there were some activities that they did not perform such as participating in physical examinations, employee health surveillance, evaluating knowledge and practice of the hospital personnel after providing educational programs (100%), and the roles that was least practiced was that of conducting research by themselves. (47.8%)

The problems and obstacles of the practice roles in hospital accreditation were lack of position of ICNs, inadequate number of ICNs, policy not implemented by hospital personnels, lack of budget necessary for equipment, lack of budget for employee immunization, and lack of source of information , lack of information and limit of budgets for education and training.

The needed support was positions for ICNs, adequate number of full time ICNs, having a unit responsible for employee health and providing a budget for the necessary equipment and employee immunization.

The results of this study indicated that there should be specific positions for ICNs working full time and budget allocation for achievement and efficiency of infection control in hospital accreditation.